

TIEDOTE ERITYISRUOKAVALIOKÄYTÄNNÖISTÄ LASTEN JA NUORTEN ATERIAPALVELUISSA

Päivähoito-, koulu- ja oppilaitosruokailun tavoitteena on tukea lapsen/nuoren kasvua, kehitystä sekä hyviä ruokatottumuksia. Päiväkodeissa ja kouluissa järjestetään erityisruokavalio terveydellisistä syistä. Erityisruokavalio toteutetaan siten, ettei lapsi tai nuori saa mitään itselleen sopimatonta ruoka-ainetta. Erityisruokavaliota noudattavien lasten ja nuorten ruokalista laaditaan mahdollisimman paljon muiden oppilaiden ruokalista muistuttavaksi.

Erityisruokavalion toteuttamista varten vaaditaan terveydenhuollon ammattilaisen (terveydenhoitaja/lääkäri) todistus, joka toimitetaan ateriapalveluiden järjestäjälle. Todistus tulee ensisijaisesti pyytää lasta/nuorta hoitavalta taholta ja ruokavalioon liittyvät asiat pyritään huomioimaan myös vuosittaisten ikäkausitarkastusten yhteydessä.

Huoltajan/nuoren vastuulla on erityisruokavaliotietojen ajan tasalla pitäminen lukuvuoden aikana. Pitkistä poissaoloista tulee ilmoittaa ateriapalveluiden järjestäjälle. Mikäli erityisruokavalio jää syömättä yli viikon ajaksi, erityisruokavalion valmistaminen lopetetaan. Ruokavaliotiedot tarkistetaan määräajoin yhteistyössä ateriapalvelun- ja terveydenhuollon toimijoiden kesken. Ajan tasalla olevat tiedot erityisruokavaliosta vähentävät ruuan hävikkiä ja helpottavat ruuan valmistamista.

Huomioitavia asioita todistuskäytäntöihin liittyen:

- Laktoositonta ruokavaliota noudattavilta ei vaadita todistusta. Poikkeuksena kuitenkin perhepäivähoidossa olevat lapset, sillä korotetun ateriakorvauksen maksaminen perhepäivähoitajalle edellyttää terveydenhuollon todistusta.

- Lääkärit/ terveydenhoitajat eivät kirjoita todistusta kasvisruokavaliosta, koska se ei perustu terveydellisiin syihin. Näin ollen huoltajien ilmoitus keittiölle riittää. Kasvisruokavalioon siirtymisestä on kuitenkin tärkeä kertoa terveydenhoitajalle. Yleinen suositus on, että vegaaniruokavaliota noudattava oppilas käy ravitsemusterapeutin vastaanotolla, jotta ruokavalio ravintoainetäydennyksineen täyttää riittävän ravintoaineiden saannin (Syödään yhdessä– ruokasuositukset lapsiperheille).

9/2018

-Lyhytaikaisista erityisruokavaliokokeiluista (esim.maidoton) ei tarvitse toimittaa todistusta vaan asiasta sovitaan keittiöhenkilökunnan kanssa (poikkeuksena perhepäivähoidossa olevat lapset, joilta todistus kuitenkin edellytetään).

-Pitkäaikaisten sairauksien hoidossa, kuten keliakia ja diabetes, kertaluonteinen todistus erityisruokavaliosta riittää.

- Mikäli lapsella/nuorella on vakava ruoka-aineallergia (henkeä uhkaava reaktio), suositellaan kokoamaan moniammatillisen ryhmä (vanhemmat, ruokahuollon edustus, terveydenhuollon edustus sekä päivähoidon/koulun väki) erityistoimenpiteistä sopimiseksi. Samoin moniammatillinen ryhmä on mahdollista koota, mikäli tilanne muutoin on haastava ruokailun järjestämiseksi.

Erityisruokavaliioon liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä ateriapalvelujen henkilöstöön tai terveydenhuoltoon!

Alajärvellä 9/2018

Yhteistyössä Järvi-Pohjanmaan

Sivistystoimi

Kouluterveydenhuolto

Lastenneuvola

Ruokahuolto